

Міністерство освіти і науки України
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«БЕРДЯНСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Національного університету «Запорізька політехніка»

Циклова комісія гуманітарної, соціально-економічної та
природничо-наукової підготовки

КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

З ПРЕДМЕТУ УКРАЇНСЬКА МОВА

2022р.

Контрольна робота з теми:
«Мова як суспільне явище. Українська мова в Україні. З історії розвитку української мови»

1. Назвіть основні функції мови (0,5 б.).
(комунікативна, когнітивна, мисле творча, кумулятивна, естетична, експресивна).
2. Запишіть 2-3 вирази про мову (0,5 б.).
3. Дайте відповідь «Суржик – це ...» (0,5 б.). **(Суржик – це елементи двох або кількох мов, об'єднані штучно, без додержання норм літературної мови, нечиста мова).**
4. Відредагуйте словосполучення із суржиком (1,5 б.)

За вуглом мій дім. Поступити у вуз. Будинок з усіма зручностями. Музей під відкритим небом. Запалення десен. **(За рогом мій дім. Вступити до вузу. Комфортабельний будинок. Музей просто неба. Запалення ясен).**

5. Оберіть правильну відповідь (0,5б.).
Українська, російська, білоруська мови належать до
А) романської групи;
Б) германської групи;
В) слов'янської групи східної підгрупи;
Г) слов'янської групи західної підгрупи.
6. Назвіть види колориту, наведіть приклад одного з них (1 б.).
(Урочистість, ввічливість, офіційність, інтимність, фамільярність, інтимно-ласкавий, гумор, сатира тощо).
7. Запишіть графічно букви: Веди, Како, Люди, Буки, Земля, слово, От, Малий Юс, Великий Юс. **Згадайте 5-6 букв Кирилиці, запишіть їх графічно та назви. (1 б.).**

8. Оберіть правильну відповідь (0,5 б.).
Назвіть види письма в період Київської Русі:
А) устав, на півустав, скоропис;
Б) кирилиця, глаголиця;
В) кирилиця, глаголиця, латиниця;
Г) кириличні букви, друкарський шриффт.
9. Введіть у речення: протягом – на протязі, пам'ятка – пам'ятник (1 б.).
10. Запишіть слова в алфавітному порядку (1 б.).
Ночувати, ніч, няньчити, нюняти, нюхати, нудний, навітряний, навитьажку, невігідний, начитаний, норковий, неродючий, нітрошки, нічичирк, нічліг, ніжити, нехороший, новини, неурочний, нетрі, нібито, намисто.
11. Пригадайте й запишіть, коли в Україні державною писемною виступала чужа за походженням мова, з якими подіями це було пов'язано? Вислів до 10 речень. (4 б.).

Контрольна робота з теми :

«Українська орфоенія, графіка, орфографія»

I рівень. Завдання 1-14 мають по 4-5 варіантів відповідей, з яких лише ОДНА правильна. Оберіть правильну відповідь і напишіть букву, яка їй відповідає (7 б.).

1. Більше букв, ніж звуків, в усіх словах рядка
А ненька, більмо, полька, льодяник
Б щодня, шука, пращур, щур
В ковила, пів-Європи, місячник, щирість
Г молитва, ночви, угіддя, сміється
Д їзда, їстівний, ікло, ікра.
2. Помилки в чергуванні і-й допущено в рядку
А Марина й Остап, пам'ять і серце, квітли й одцвітали, війна і мир
Б троянди й виноград, купив і подарував, дощ і сніг, ручки й олівці
В здав і забув, помідори й огірки, жоржини й айстри, прийшов і побачив
Г фрукти й овочі, Арктика й Антарктида, інститути й університети, батьки й діти
Д Ольга і Андрій, пам'ять й серце, на траві і квітах, на імення Стас.
3. Літеру е слід писати в усіх словах рядка
А пом...рати, виб...ру, зап...рати, заб...рати
Б вист...лю, виб...ру, вип...ру, вит...ру
В об...рати, ст...лити, вист...лити, зат...рти
Г вм...р, вм...рати, об...ру, обп...ртися
Д вист...лю, заб...ру, завм...р, завм...раю.
4. Помилки при спрощенні приголосних допущено в рядку
А обласний, пестливий, якісний, очисний
Б ненависний, жалісний, гіганський, тижня
В парламентський, хруснути, яхтсмен, солдатський
Г захисник, буревісник, скатерка, шістнадцять
Д тиснути, беззахисний, пестливий, шістсот.
5. Пре- в усіх словах рядку

А пр...зирство, пр...гнічувати, пр...вабливий
Б пр...готуватися, пр...грозити, пр...грунтовий,
пр...мудрість
В пр...гощати, пр...гріти, пр...комічний
Г пр...дбати, пр...дворний, пр...боркувати, пр...міювати
Д пр...стиж, пр...світлий, пр...м'єр-міністр
пр...святий.

6. Подвоєння літер у всіх словах відбувається в рядку
А сумлін...ий, священ...ий, від...зеркалений,
військ...омат
Б причин...ий, солов'їн...ий, буквен...ий, дан...ий
В від...ячити, нагороджен...ий, солом'ян...ий,
солов'їн...ий
Г священ...ик, без...астережний, підметен...ий,
страйк...ом
Д без...захисний, качин...ий, під...авати, корон...ий.
7. Через дефіс усі слова пишуться в рядку
А авто/механік, лікар/ендокринолог, льотчик/космонавт
Б сон/трава, лісо/степ, південно/західний,
фізико/математичний
В лікар/хірург, прес/секретар, інженер/механік
Г пів/олівця, земле/коп, гамма/промені
Д пів/Африки, життя/буття, відео/телефон.
8. Правильно поділені слова для переносу в рядку
А гра-йся, ві-джити, низь-ко, нау-ка
Б під-жак, мовоз-навство, за-клик, край-ній
В бі-ологія, бай-ка, под-зьобати, зац-вілий
Г ака-демія, зай-чик, га-йок, Яро-слав
Д осіннь-ого, шістнад-цять, далекос-хідний, війсь-
ккомат.
9. Без апострофа всі слова пишуться в рядку
А інтер..єр, під..юджувати, порт..єра, првд..явник
Б роз..ятрити, інтерв'ю, возз..єднання, багр..яний
В подвір..я, транс.європейський, ін..екція
Г п..юре, шерст..ю, Г..юго, дез.інфекція
Д цв..яшок, прем..єр, моркв, .яний, посв.лта.

10. Подвоєння літер в усіх словах відбувається в рядку
**А сумлін..ий, священ..ий, від...зеркалений,
військ...омат**
Б причин..ий, солов'їн...ий, буквен..ий, дан..ий
В від..ячити, нагороджен..ий, солом'ян..ий,
солов'їн..ий
Г священ..ик, без...астережний,
підметен..ий, страйк...ом
Д без...ахисний, качин..ий, під..авати,
корон..ий.
11. **При-** в усіх словах пишеться в рядку
А пр...зидія, пр...красний, пр....велебний,
пр...святити
**Б пр..азовський, пр....близно,
пр..крашати, пр....землитися**
В пр..краса, пр..права, пр...зирство,
пр...стол
Г пр....фронтвий, пр..бій, пр....подобний,
пр...блудний
Д пр....смерковий, пр....співувати, пр...старкуватий,
пр...завзятий.
12. Помилки у правописі великої літери допущено в рядку
А Львівська область, ліцей імені Героїв
Круг, Вічний вогонь, Західний
Сибір
Б вулиця Леся Курбаса, бальзаківський вік,
Перша світова війна,
Нюрнберзький
процес
В Князівство Монако, Південно-
Африканська Республіка, Великий
Каменяр,
науково-технічна революція
**Г республіка Куба, Нобелівська Премія, Течія
Гольфстрім, орден Княгині Ольги.**
13. Помилки у правописі іншомовних слів допущено в рядку

А аксесуар, альтернатива, апокаліпсис, асиміляція
Б конвеєр, нюанс, Балтика, вестибюль
В Лавуазьє, Мадрид, Кіпр, Крит
Г діадема, атеїзм, Корсика, парашут
Д ілюзія, Паріж, дієз, пацієнт.

14. Подвоєння літер не відбувається в усіх словах рядка
А ван..а, Казанов..а, кілограм.., тер..оризм
Б брут..о, ват.., ак..умулятор
В Шил..ер, віл..а, комісія, нер..аціональний
Г Дік..єнс, ірраціональний, Одіс..єя, інтел..ект
Д кристал..ічний, касета, кор..ектор, режисер.
15. Напишіть твір-роздум про плани на майбутнє. (5 б.)

Контрольна робота з теми :

«Лексикологія української мови
як учення про лексичний склад»

I. Тести. Оберіть правильний варіант. (3 б.).

1. Омоніми — це...

А) Слова, які вживаються з одним значенням.

Б) Слова, які збігаються у звучанні ц на письмі, але мають різні, не пов'язані між собою значення.

В) Слова, які мають близький, але не тотожний, звуковий склад.

Г) Слова, що відрізняються звуковим складом, але називають одне поняття з різними відтінками значень.

2. Варваризми — це...

А) Слова, що називають предмети, поняття, характерні для побуту, господарства певної місцевості.

Б) Слова чи сполуки, використані мовою в певний період для позначення нового або вже наявного поняття або в новому значенні.

В) Слова, які повністю або частково перекладені з інших мов.

Г) Іншомовні слова, які вживаються в українському тексті, але не засвоєні українською мовою.

3. Подані нижче слова — це...

Провидець, пророк, провісник, віщун, ясновидець.

А) Синоніми.

Б) Антоніми.

В) Омоніми.

Г) Пароніми.

4. Вкажіть рядок, у якому всі слова належать до споконвічно української лексики.

А) Злочинець, газівник, мати, голова, білка.

Б) Хліб, дядько, чорний, чотири, супермаркет.

В) Гай, вирій, я, снайпер, аеропорт.

Г) Батьківщина, козацтво, чотири, сорочка, криниця.

5. Укажіть речення, у якому наявна застаріла лексика.

А) Вітер заснув, затих і тільки зрідка колишеться серед земного листа

(Б. Грінченко).

Б) Але ще раніше, ніж вишні, починали цвісти в Лук'янівці черешні

(О. Левада).

В) Його устами немовля глаголить. (Б. Олійник).

Г) Він ішов бездонною дорогою, і перед ним, і з боків поступово виростав вечір: розплавлені прижухлі тони темнішали, підмальовуючись то рожевим, то тремтячо-зеленим, і вже одна барва горіла над іншою, розписуючи баню над полем обвугленими кольорами, і дихання комбайна долинало ніби з води (Є. Гуцало).

б. До якого шару лексики належать слова чадо, живіт, перст, лицидій?

А) Архаїзми.

Б) Історизми.

В) Неологізми.

Г) Варваризми.

II.

- 1. Випишіть зайве слово (1 б.).** Манто, пікет, пончо, тога, туніка.
- 2. До поданих слів доберіть омоніми, попарно запишіть їх. Введіть 2 з них у речення (1 б.).**
Перо, світи, за дачу, замок.
- 3. Доберіть антоніми до наведених слів (1 б.).**
Убогість – (багатство).
Симпатія – (антипатія).
Праворуч – (ліворуч).
Занепад – (процвітання, розцвіт).
Рабство – (воля, свобода).
- 4. Доберіть українські відповідники до варваризмів та іншомовних слів (1 б.).**
Се ля ві – (таке життя).
Архаїзм – (застаріле слово).
Абітурієнт – (той, хто вступає до вузу).
Шерше ля фам – (шукайте жінку).
Тет-а-тет – (віч-на-віч, наодинці).
Хепі енд – (щасливий кінець).
- 5. Заповніть таблицю поданими словами (1 б.).**

III. Напишіть твір-мініатюру від першої особи на тему:

«Козацька доба» використовуючи історизми та архаїзми (4 б.).

Контрольна робота з теми:

«Фразеологія. Українська лексикографія. Словотвір»

1. Доберіть до російських фразеологічних зворотів відповідні українські. Поясніть лексичне значення (2 б.)
Кричать во всю глотку (**кричати криком – голосно кричати**), бить баклуши (**байдики бити – нічого не робити**), задирать нос (**задрати носа – зазнатися**), было да сплыло (**було та загуло – щось пропало**), как белка в колесе (**як муха в окропі – постійні клопоти**), не в своей тарелке (**не у своїй тарілці – почуватися ніяково**), вывести на чистую воду (**вивести на чисту воду – дізнатися правду**), дать стрекоча (**дати драла – втекти**).
2. Розібрати за будовою слова: теплий, масово, стародавній, коп'ютеризація, північно-західний, деяк, будь-хто, слабосилий, сімдесятьох, безперестанку. (2 б.).
3. Перекладіть словосполучення українською мовою: по приказу (**згідно наказу**), поставить в пример (**поставити за приклад**), в его пользу (**на його користь**), принимать участие (**брати участь**), следующий выступающий (**наступний виступаючий**), на протяжении дня (**протягом дня**), на следующей неделе (**наступного тижня**) (2 б.).
4. Відредагуйте речення (2 б.).
  - До характеристики прикладається: атестат, справка з місця роботи, виписка з протоколу зборів трудового колективу.
  - (**До характеристики прикладається: атестат, довідка з місця роботи, виписка з протоколу зборів трудового колективу**).
  - Слід відмітити, що в статті представлені цікаві результати багаторічної роботи авторів по досліджуваній проблемі.
  - (**Слід зазначити, що в статті представлені цікаві результати багаторічної роботи авторів з досліджуваної проблеми**).
  - Двері закриваються, наступна зупинка - «Площа Шевченко».
  - (**Двері зачиняються, наступна зупинка - «Площа Шевченка»**).

- Цей поет являється одним з найбільш відомих постатей у теперішньому літературному процесі.
  - **(Цей поет є однією з найбільш відомих постатей у сучасному літературному процесі).**
  - Насвистуючи веселу пісеньку, ноги несли його все далі й далі.
  - **(Насвистуючи веселу пісеньку, я йшов усе далі й далі).**
5. Складіть міні-словник з теми «Природа»: назви птахів та їхні характеристики (2 б.).
6. Напишіть міні-твір за поданим початком (2 б.).

Зрада

Ми часто, читаючи книжки та дивлячись телевізор, зустрічаємося з поняттям зрада. Зрада – це порушення вірності стосовно кого-небудь...

Контрольна робота з теми:

«Іменник»

Комбіновані завдання

Тести закритого типу (по 0,25 б за кожену відповідь)

1. Укажіть правильні ознаки слова *свіогляд*.
А Загальна назва.
Б Власна назва.
В Істота.
Г Діалектизм.
2. Укажіть правильні ознаки слова *геройство*.
А Конкретний іменник.
Б Абстрактний іменник.
В Збірний іменник.
Г Речовинний іменник.
3. Укажіть правильні ознаки слова *двері*
А Множина.
Б Однина.
В Тільки множина.
Г Тільки однина.
4. Укажіть правильні ознаки слова *ластівко*.
А Називний відмінок
Б Знахвдний відмінок.
В Кличний відмінок.
Г Місцевий відмінок.
5. Укажіть правильні ознаки слова *Київ*.
А Множина.
Б Однина.
В Тільки множина.
Г Тільки однина.
6. Укажіть правильні ознаки слова *пакса*.
А Жіночий рід.
Б Чоловічий рід.
В Середній рід.
Г Спільний рід.
7. Укажіть правильні ознаки слова *маля*.
А Жіночий рід.
Б Чоловічий рід.

В Середній рід.

Г Спільний рід.

8. Укажіть невідмінювані іменники.

А Ательє, купе, меню, республіка, рагу.

Б Попурі, величина, депо, бюро, інтерв'ю.

В Кіно, метро, драже, какаду, озеро, журі.

Г *Таксі, кліше, леді, кенгуру.*

9. Укажіть правильні ознаки слова *душа*.

А Тверда група.

Б М'яка група.

В *Мішана група.*

Г Групи немає.

10. Укажіть правильні ознаки слова *слоненя*.

А Перша відміна.

Б Друга відміна.

В Третя відміна.

Г *Четверта відміна.*

11. Продовжіть речення *Слово душа в орудному відмінку...*

А Душою.

Б Душію.

В Душею.

Г Душею.

12. Продовжіть речення *Неправильні закінчення слів у рядку...*

А Сину – синові, гостю – гостеві.

Б Хліва, бункера, поверху, чагарняка.

В Вівторка, жовтня, кілограма, літра, радіуса.

Г *Нарису, твору, прогресу, альбома, кодекса.*

II рівень. Завдання.

2.1. До поданих чоловічих та жіночих імен доберіть імена по батькові

(2 бали).

Богдан –

Юрій –

Христина –

Віктор –

Анатолій –

Ілля –
Олекса –
Сава –

2.2. До поданих імен чоловічого роду, де можливо, доберіть іменники жіночого роду і навпаки. (2 бали)

Доповідач, вихователь, художник, керівник гуртка, інструктор, лауреат, кравець, поет, машиніст, медсестра, перукар, мер, абітурієнт, ворожка, старший лаборант.

2.3. Провідмініайте географічні назви. I варіант **Китай**, II варіант **Париж**. (1 бал).

III рівень. Висловіть свою думку з приводу «Знайти своє покликання». (4 бали).

Контрольна робота з теми :

«Українська морфологія як розділ мовознавства про частини мови: числівник дієслово, прислівник, службові частини мови»

I. Тести закритого типу (3 б.).

1. Знайдіть рядок з числівниками, у яких при відмінюванні змінюються обидві частини:
А чотириста, вісімнадцять, п'ятдесят;
Б двісті, триста, вісімсот;
В шістсот, шістдесят, дев'ятсот;
Г сімсот, дев'яносто, сорок.
2. Оберіть рядок, у якому всі дієслова мають форму доконаного виду:
А запозичив, прийшов, іде;
Б напишу, пишу, буду писати;
В маляю, не писатиму, жив;
Г не купив, передав, сказав.
3. З поданих обрати дієприкметники минулого часу:
А посивілий, потемнілий, працюючий;
Б осріблені, втрачена, написаний;
В падаючий, побачений, збіднілий;
Г огорожений, зварений, затихаючий.
4. Оберіть суфікси дієприслівників доконаного виду:
А -ен, -н, -т;
Б -ши, -вши;
В -л, -енн, -єн;
Г -уть, ють.
5. Оберіть речення, у якому вжито дієслово І дієвідміни:
А Гострий колючий смішок ворухився у грудях у Хоми.
Б Низько стеляться похмурі важкі хмари.
В Не той господар землі, що по ній бродить, а той, хто по ній за плугом ходить.
Г Я був сьогодні радий зустрітися і з сонцем, і з вітром, і з буйними травами.
6. Оберіть рядок, у якому всі вигуки пишуться окремо:
А (на) добраніч, отожд(то), (от) тобі й масш;
Б киць(киць), (т)сс, (ой) лишенько;
В будь(ласка), тік(так), му(у);
Г (на)все добре, фіть(фіть), хру(сь).

Ситуативні тести. Оберіть 3 правильні відповіді (3 б.).

7. Помилку у відмінюванні кількісних числівників (Р.в., Д.в., О.в., М.в.) допущено в рядках:
А вісімдесяти, вісімдесятьом, вісімдесятьма, на вісімдесятьох;
Б п'ятидесяти, п'ятдесятьом, п'ятдесятьма, на п'ятдесятьох;
В двохсот, двомстам, двостами, на двохстах.
Г сімдесяти, сімдесятьом, сімдесятьма, на семидесятьох.
8. У формі другої особи однини всі дієслова рядка:
А співаєш, розтопиш, відповідай, прийдеш;
Б сидиш, пишеш, читаєш, відповідаєш;
В говори́ть, запиши, приготуєш, шануватимеш;
Г сиди, сидіть, розповідайте, обґрунтуй;
Д спиш, принесеш, ображатимешся, перебіжи.
9. Виділені слова є прислівниками у рядках:
А на/дворі в Івана;
Б на/дворі холодно;
В підійшли до/гори Говерла;
Г читати книгу в/голос;
Д по/весняному тепло.
10. Виділені слова є сполучниками і їх слід писати разом:
А **Що/б** жить – ні в кого права не питаюсь.
Б Ну, що/б, здавалося, слова.
В Може, дівчина не любить за/те, що убогий.
Г **Та** пітьма не так уже мучила Соломію, про/те вогкий холод проймав наскрізь.
Д **Взимку** холодно, за/те комарі не ксають.

II. Зробіть морфологічний розбір поданих слів (3 б.).

11. Який, народив, і, але, й, що, не, вмістити, вливаються, невмирущу.

**III. 12. Складіть власний вислів (обсяг до 1 ст.)
«Рідна мова» (3 б.).**

Контрольна робота з теми:

«Мова. Індивід. Суспільство. Риторика. Ораторське мистецтво»

1. Запишіть 2-3 вислови про мову (1б.).
2. Поясніть вислів С.Литвина « Ти, мово, - море, небо неокрає, , не смертність наша, правда і душа» (1 б.).
3. Назвіть основні функції мови. **(Когнітивна, естетична, комунікативна, кумулятивна, мислетворча).** (1 б.)
4. Запишіть редаговані речення, дотримуючись засобів милозвучності.

« 1. Чоловік постояв з хвилину, ніби вагаючись, й вскочив в трамвай. 2. Він знов блукав спорожнілими вулицями міста. 3. Вітер переходив в буревій. 4. Я залишивсь вдома через негоду. 5. Коли ти повернешся з змагання? 6. Вершки перед вживанням треба збовтати»

« 1. Чоловік постояв із хвилину, ніби вагаючись, і вскочив у трамвай. 2. Він знову блукав спорожнілими вулицями міста. 3. Вітер переходив у буревій. 4. Я залишився вдома через негоду. 5. Коли ти повернешся зі змагання? 6. Вершки перед уживанням треба збовтати» (1 б.).

5. Перекладіть.

Каждый живой язык есть такое народное достояние, которым каждый член народа по закону природы должен пользоваться, воплощая его в себе, воплощая в нем силы своего духа. Человеку не от Рождения знание родного языка, и потому оно должно быть им приобретено посредством изучения; но врожден закон, требующий этого знания, - и он должен быть так или иначе исполняем. Закон должен быть исполняем: человек это чувствует и поэтому страдает глухонемому, лишенному силы его исполнять.

(Кожна жива мова – це таке народне надбання, яким кожен член народу за законом природи повинен користатися, втілюючи його в собі, втілюючи в ньому всі сили свого духу. Людині не від Народження дано знання рідної

мови, і тому воно має бути надбано шляхом вивчення; але природженим є закон, що вимагає цього знання, - і він повинен так чи інакше виконуватися. Закон повинен бути виконаним: людина це відчуває й тому співчуває глухонімому, який не має сил виконати його) (2б.).

6. Визначте, функцію кожної категорії риторики (1б.).

1	Логос	1	Зразкова суспільна й особиста морально-етична поведінка оратора
2	Етос	2	Логічність, виклад послідовності міркувань
3	Пафос	3	Ситуація мовлення, загальні місця в промові
4	Топос	4	Характер мовця, інтелектуальне, вольове, емоційне устремління

7. Дайте коротко визначення кожному з видів риторики (1,5 б.)

Інвенція – це ... (розділ риторики, який вивчає розробку царини ораторської промови, визначає стратегію, формує задум промови).

Диспозиція – це ... (добір матеріалу, організація його композиції).

Елокуція – це ... (розділ риторики, що вивчає виразність промови, втілення думок у мову).

Меморія – це... (система усного запам'ятовування промов).

Акція – це ... (виголошення промови, виступ).

8. Дайте стисло характеристику одному з видів риторики (1,5 б.).

9. Визначте тропи та стилістичні фігури, використані в реченнях (2 б.).
1. Зійшлись і стали на хвилину, схрестили погляди на мить; Кашкет мовчить і жде на сина. А син осикою тремтить. **(Алітерація, порівняння).**
  2. Слово **(вжито замість поезія)** Шевченка палке і щире. **(Синекдоха).** І скоро вже розкинула руки, немов біла лебідка, і кинулася стрімголов назустріч. **(Порівняння).**
  3. Поет став морем. Далеч степова, і хмарочоси, й гори – ним залиті. **(Метафора).**
  4. Недорізаним звіром вітер
Прориває в страшний простор.
Там жито – надовго збите,
Там чорним повітрям – мор. **(Алітерація).**
  5. Самому чудно. А де ж дітись? А що ж діяти і що почать? **(Риторичне запитання)**
  6. Я утомився, бо життя безупинно і невблаганно іде на мене, як хвиля на берег. **(Порівняння, метафора, епітет).**

Контрольна робота з теми:

«Історія риторики. Основи ораторського мистецтва»

1. Перекладіть афоризми (2 б.), складіть із будь-яким тост (2 б.)

Царь Соломон говорил: «Празднуй каждый день!» 2. Один мудрый человек сказал: «Любое здание без фундамента быстро разрушится. Любой дом без доброго хозяина быстро разорится...» 3. На Кавказе говорят: «Время, проведенное с гостями, не засчитывается в возраст». 4. «Спешите делать добро!» - восклицал легендарный доктор Гааз.

(1. Цар Соломон казав: «Святкуй кожен день!» 2. Одна мудра людина сказала: «Будь-яка будівля без фундаменту швидко зруйнується. Будь-який дім без доброго господаря (хазяїна) швидко побідніє...» 3. На Кавказі говорять: «час, проведений з гостями, не зараховується у вік». 4. «Поспішайте робити добро!» - вигукував легендарний доктор Гааз).

2. Доповніть речення, розставте розділові знаки (2 б).

1. Якщо я знаю що вчинив неправильно то.... 2. Коли мені важко прийняти правильне рішення я.... 3. Вибираючи між цікавим але не обов'язковим і необхідним нудним заняттям я звичайно.... 4. Коли в моїй присутності ображають людину я....

3. Уведіть наведені слова в речення (2 б.).

Відносини – взаємини – стосунки – ставлення.
Професіональний – професійний.

4. Складіть коротенькі жартівливі оголошення щодо запропонованих ситуацій (2 б.).

1. Про загублену совість на автобусній станції. 2. Про те, що ви проводите річні курси водіїв самокатів.

5. Скласти заяву за поданою темою (звільнення з роботи через зміну місця проживання) (2 б.).

Контрольна робота з теми :
«Основи ораторського мистецтва»

Тести закритого типу (3 б.).

1. Риторика – це ...
  - А) наука про культуру спілкування та культуру мовлення**
  - Б) наука про правильну артикуляцію звуків мовлення
  - В) наука і мистецтво переконування співрозмовників
  - Г) наука про правильне застосування міміки і жестів.

2. Письмове прохання , оформлене за певним зразком, що подається на ім'я офіційної особи, це - ...
  - А) характеристика
  - Б) заява**
  - В) оголошення
  - Г) довіреність.

3. Риторичне запитання наявне в реченні...
  - А) Де ти навчаєшся?
  - Б) Чи ти вже прочитав цю книжку?
  - В) Чи має це рівняння розв'язок?
  - Г) Ти знаєш, що ти – людина?**

4. Гіпербола – це ...
  - А) мовний зворот, який уживають замість звичайної назви певного об'єкта й полягає в різних формах опису його істотних і характерних ознак
  - Б) різновид тропа, що полягає в надмірному перебільшенні властивостей чи ознак певного предмета, явища або дії**
  - В) троп, у якому міститься художнє зменшення величини, сили
  - Г) різновид тропа, у якому переноситься значення слів з певних явищ та предметів за суміжністю.

5. Оберіть реквізити заяви
  - А) адресат, адресант, назва документа, текст, додаток, дата написання, підпис адресанта**
  - Б) назва документа, прізвище, статус, посада, рік народження, текст, дата укладання, підпис

В) назва документа, прізвище, статус, дата народження, місце народження, відомості про навчання, трудову діяльність, нагороди, склад сім'ї

Г) назва підприємства, назва документа, номер, дата, місце видачі, посада, прізвище, підписи службових осіб.

6. Визначте вид красномовства текстів

А) У нинішній Україні діє більш як 100 політичних партій. Можна сумніватися, що це справжнє обличчя демократії. Скоріше подібна дифузність свідчить про невпевненість перших кроків суспільства до свого політичного самовизначення.

Б) Політиків нині – як собак! І всі гризуться за владу.

Скільки партій, питаєте? А біс його знає! І знати не хочу!

В) Сьогодні багато хто говорить від імені народу України. Лжепророків та вовків у овечій шкурі – більш ніж достатньо. Але, люди, розкрийте очі! Тільки одна партія серед численних політичних пройдисвітів справді захищає інтереси трудящих! Саме про неї й буде мова!

Г) У молитві Єфрема Сиріна перераховано чотири головні недуги та чотири чесноти, дуже важливі в духовному житті людини. Доброчесність – без роздвоєності, без спотворення, без викривлення, тобто така, яку її створив Бог. Якщо це шлюб, то він має бути святим. Наступною важливою чеснотою є смирення. А-А, Б-В, В-Б, Г-Г.

А) академічне красномовство

Б) політичне красномовство

В) суспільно-побутове красномовство

Г) духовне красномовство.

7. Складіть вітальну промову на адресу вашої школи.

Скористайтесь наведеним нижче опорним планом (3 б.).

1. Як давно вона існує?

2. Що в ній особливо гарне?

3. Які люди в ній працюють?

4. Хто з випускників школи став відомою людиною?

5. Хто наразі є гордістю школи?

6. Як школа виступає на різних змаганнях?

8. Перекладіть (3 б.).

Принять во внимание, согласно приказу, на протяжении дня, принять к сведению, читать на родном языке, в адрес, по просьбе, по заказу, по собственному желанию, по закону, на следующий день, вовлечь в работу, оплата частями, в двух шагах, поступать в университет, при жизни, по всем правилам, к сожалению. (**Взяти до уваги, згідно з наказом, протягом дня, взяти до відома, читати рідною мовою, на адресу, за проханням, за наказом, за власним бажанням, за законом, наступного дня, залучити до роботи, в роздріб, за два кроки, вступати до університету, за життя, за всіма правилами, на жаль**).

9. Відредагуйте (3 б.).

Шановний голова! Шановний Віктор Володимирович!

Прошу всіх до уваги! Я хочу тут сказати слідуюче. Ми всі тут вмісті сидимо вже на протязі чотирьох років. На протязі чотирьох років ми справно жмемо на кнопки, вносимо і вдобряємо різні пропозиції, приймаємо активну участь у розробці законів. Ми єдино душно вдобряємо всі програми уряду, хоча вони й не втілюються в життя. Нам тут непогано. Ми своєчасно ходимо в дві години на обід, систематично отримуємо зарплату і гроші за командіровки.

Ми тут всі навчилися гарно висказуватися. Але ми бачимо, що наше суспільство перебуває в важкому положенні... Ніякий уряд нічого хорошого не зробив, бо нічого в них не отримується. Хіба я не правий?. Останні дії уряду це лишній раз доводять... Обіщали, обіщали, а віз і нині там.

